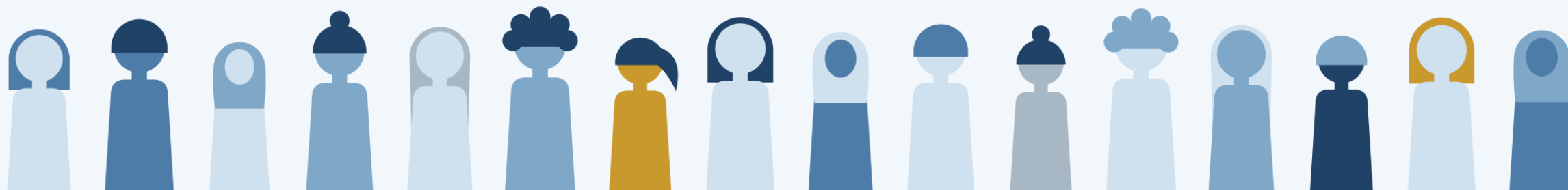

תעסוקת נשים מעל גיל 50 בישראל

תמונת מצב

אסף צחור שי
חגית סופר פורמן
נופר ג'רסי

ובינר תעסוקדע 12.10.26

רקע: מגמות דמוגרפיות והעלאת גיל הפרישה לנשים

1

2 כמה מהנשים בנות 50 ומעלה עובדות?

3 מה מאפייני העבודה שלהן?

4 מתי נשים יוצאות משוק העבודה? ומה הגורמים שמשפיעים על היציאה?

5 חסמים ומענים

תוחלת החיים לנשים בישראל עלתה בכ-7 שנים בשלושה עשורים

תוחלת החיים לגברים עלתה באותן שנים מ-74.7 ל-81.1, ב-6.4 שנים

שני גילי פרישה מוגדרים בחוק, עם משמעות שונה

גיל פרישה סטטוטורי

הגיל שממנו אפשר להתחיל לקבל קצבת אזרח ותיק* ותשלומים מקופות הפנסיה

"גיל פרישת חובה"

הגיל שממנו רשאי המעסיק לחייב עובד לפרוש בשל גילו, בלי שהדבר ייחשב כפיטורין

* בכפוף למבחן הכנסות. זכאות ללא תלות בהכנסות קיימת רק בגיל 70

זרם ההכנסה של נשים נפגע לאורך הקריירה לעומת גברים, וכך גם הצבירה הפנסיונית

3

ריכוז במקצועות
בשכר נמוך יחסית

2

שיעור גבוה
של משרות חלקיות

1

הפסקות תעסוקה
סביב לידות

לדחיית הפרישה יש השפעה מצטברת משמעותית על גובה הפנסיה והקצבה

בקצבת האזרח הוותיק

5% + 2%

5% תוספת דחייה לשנה, על כל שנת עבודה מעבר לגיל הפרישה ועד גיל 70, שבה הקצבה לא שולמה ו-2% תוספת ותק לשנה, עד תקרה מצטברת של 50%

בקרן הפנסיה

8%–6%

תוספת לקצבה החודשית על כל שנת עבודה נוספת מעבר לגיל הפרישה.
דחייה של חמש שנים: 50%–30%

1 רקע: מגמות דמוגרפיות והעלאת גיל הפרישה לנשים

2 כמה מהנשים בנות 50 ומעלה עובדות?

3 מה מאפייני העבודה שלהן?

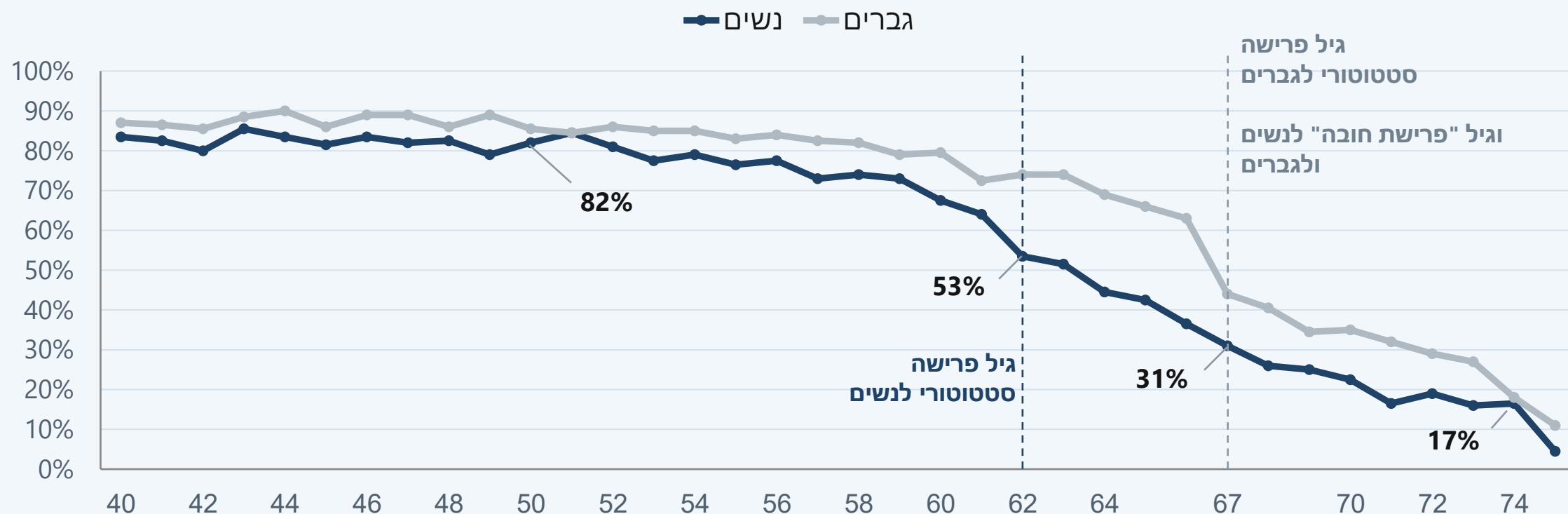
4 מתי נשים יוצאות משוק העבודה? ומה הגורמים שמשפיעים על היציאה?

5 חסמים ומענים

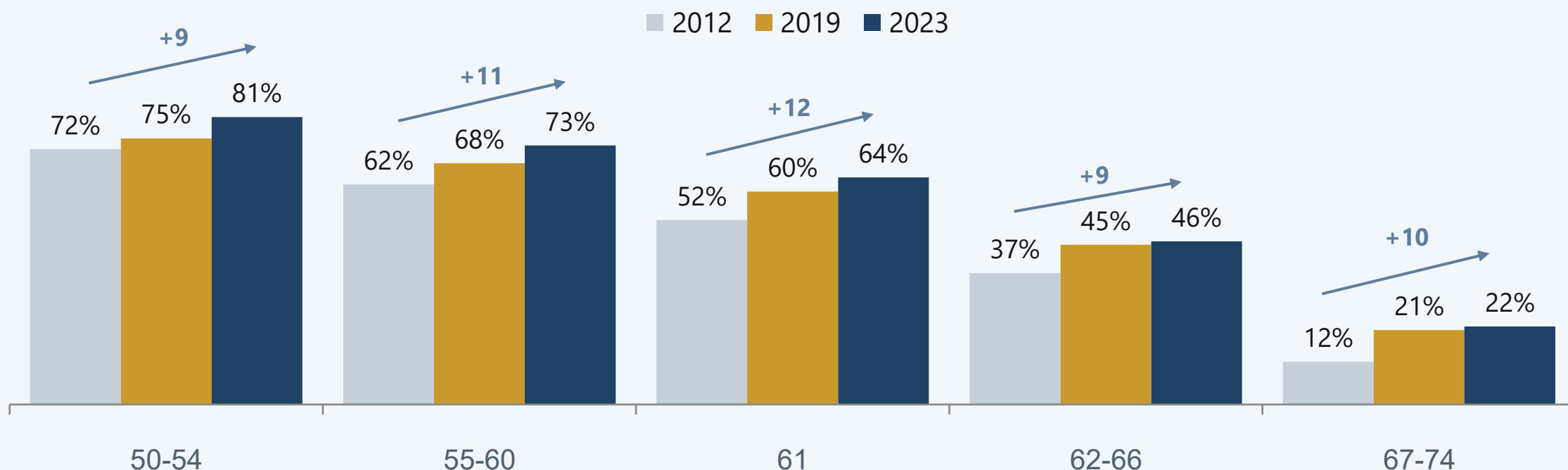
ככל שהנשים מבוגרות יותר, כך שיעורי התעסוקה יורדים – מגמה שקיימת בקרב נשים מעל גיל 50 וצוברת תאוצה בקרב נשים מגיל 60, עוד לפני גיל הפרישה הסטטוטורי

שיעור התעסוקה בגילי 40 ומעלה

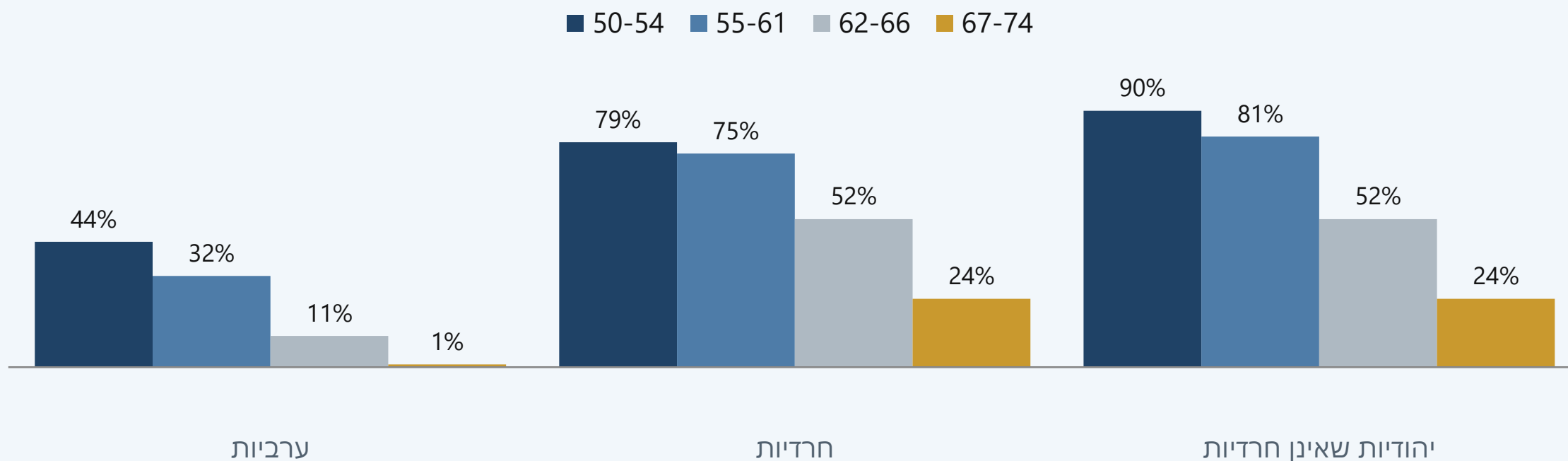
שיעור התעסוקה של נשים כיום גבוה מזה שהיה בעבר, בכל קבוצות הגיל

שיעורי תעסוקה לפי קבוצת גיל לאורך זמן

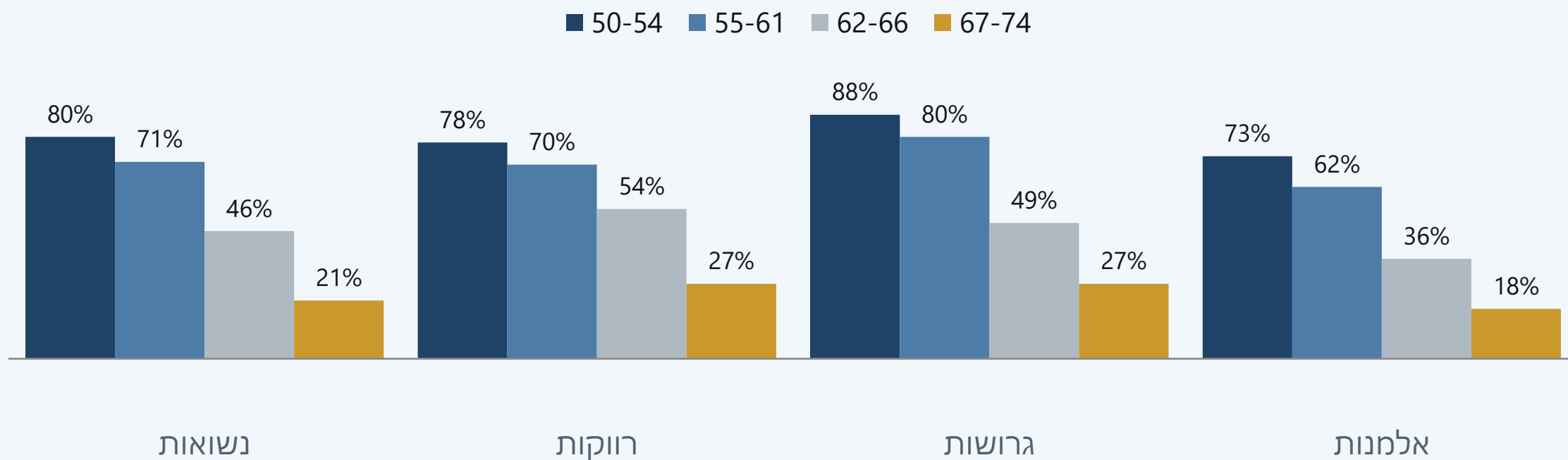
קיים פער גדול בשיעורי התעסוקה של יהודיות וערביות בכל קבוצות הגיל. שיעורי התעסוקה של יהודיות לא חרדיות וחרדיות דומים החל מגיל 62

שיעורי תעסוקה של נשים בגילי 50-74 לפי קבוצות אוכלוסייה וגיל

מצב משפחתי: לפני גיל הפרישה גרושות מועסקות בשיעורים הגבוהים ביותר; אלמנות מועסקות בשיעורים הנמוכים ביותר, בכל גיל

שיעור התעסוקה של נשים לפי גיל ומצב משפחתי

1 רקע: מגמות דמוגרפיות והעלאת גיל הפרישה לנשים

2 כמה מהנשים בנות 50 ומעלה עובדות?

3 **מה מאפייני העבודה שלהן?**

4 מתי נשים יוצאות משוק העבודה? ומה הגורמים שמשפיעים על היציאה?

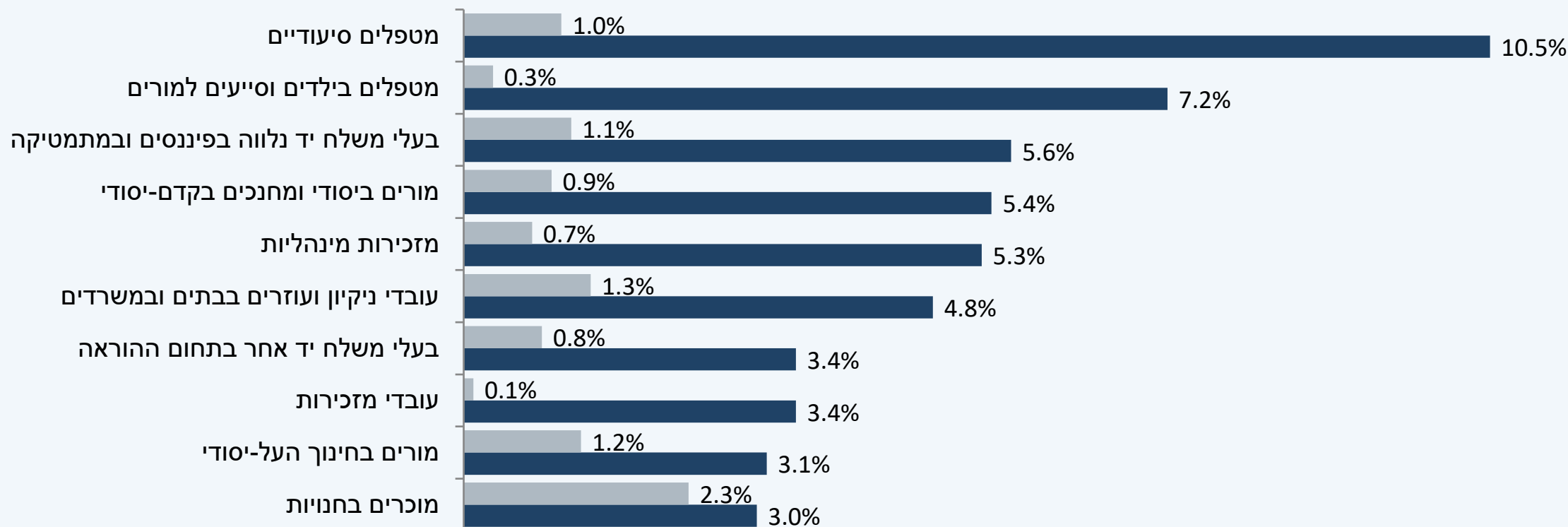
5 חמסים ומענים

יותר ממחצית מהנשים מעל גיל 50 מועסקות בעשרה משלחי יד; מהגברים רק 10% מועסקים במשלחי יד אלו

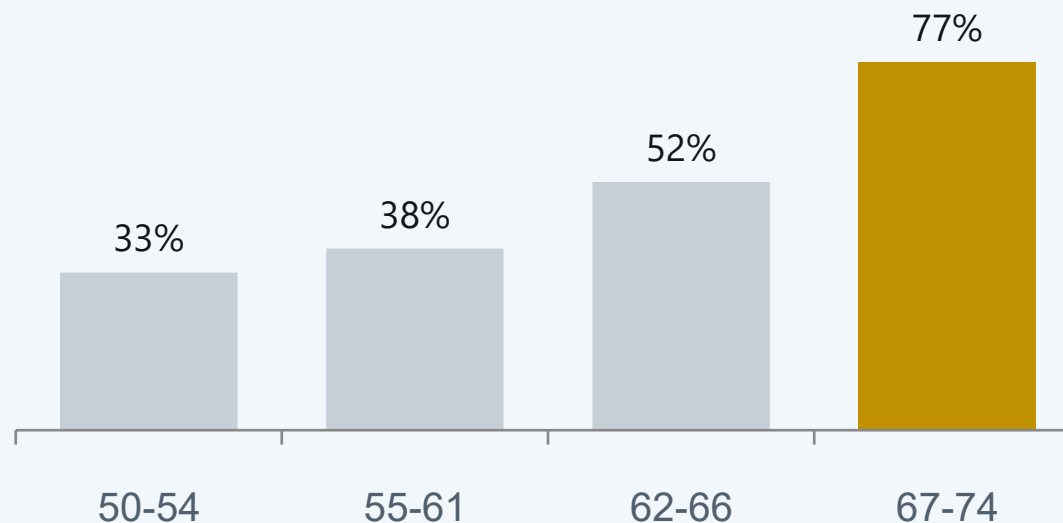
שיעור המועסקות והמועסקים במשלחי היד השכיחים ביותר בקרב נשים
מתוך סה"כ המועסקות והמועסקים בגילי 50 ומעלה

■ נשים ■ גברים

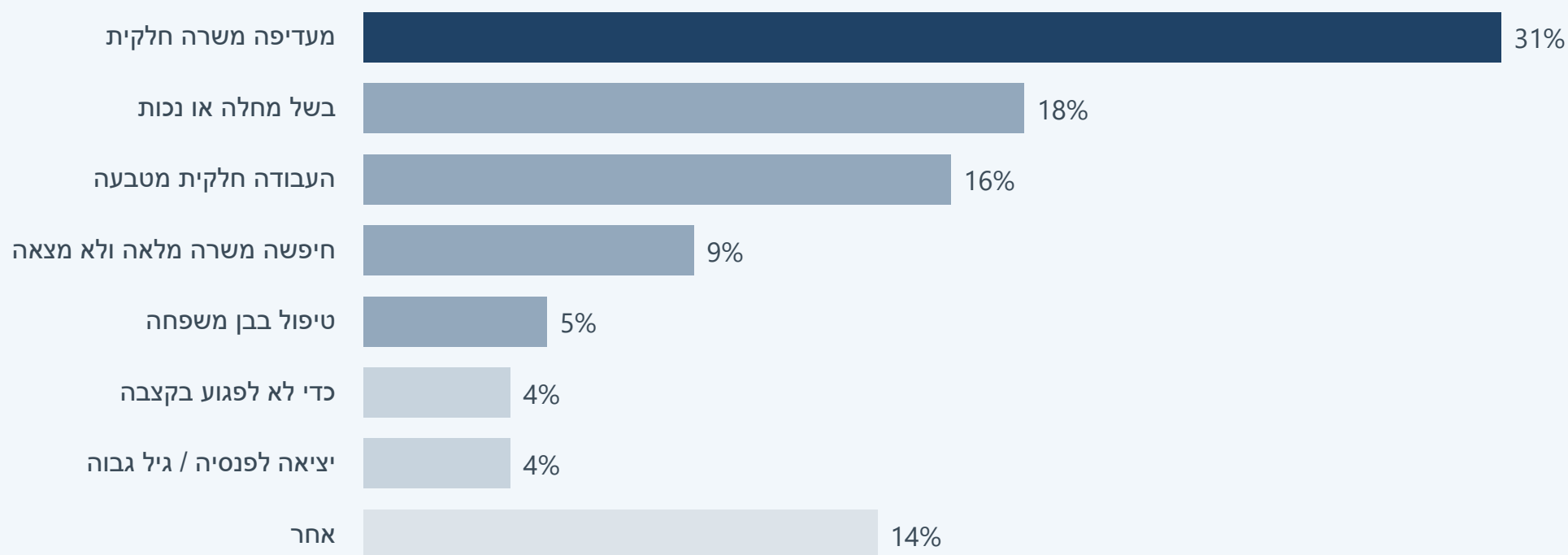
עם העלייה בגיל שיעור המועסקות במשרה חלקית עולה

שיעור המועסקות במשרה חלקית

כשליש עובדות חלקית מתוך העדפה. בקרב כמחצית מדובר באילוץ: מחלה או נכות, אופי התפקיד, אי מציאת משרה מלאה או טיפול בבן משפחה

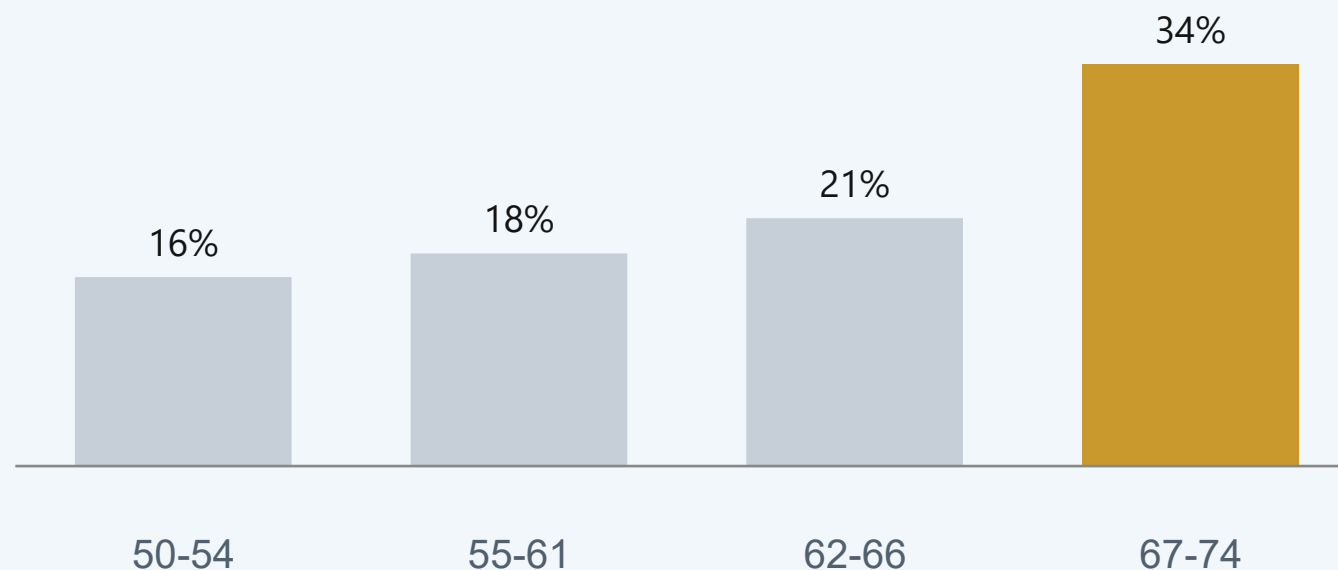
התפלגות הסיבות העיקריות לתעסוקה במשרה חלקית, יהודיות בגילי 55-67

מקור: סקר תעסוקת נשים מעל גיל 50, 2024. יהודיות בגילי 55-67 שעבדו במועד הסקר במשרה חלקית N=160.

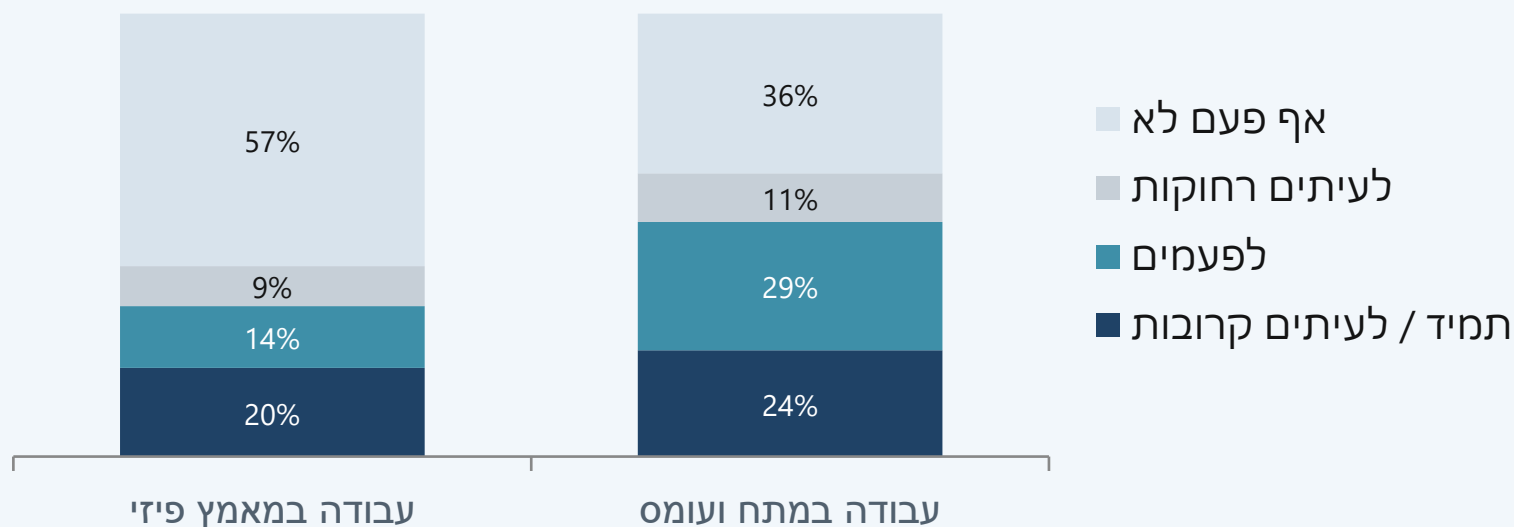
ככל שהגיל עולה, גדל חלקן של הנשים שמועסקות בשכר נמוך

שיעור המועסקות המשתכרות עד 40 ש"ח לשעה, לפי קבוצת גיל

20% מהנשים שעבדו דיווחו שעבודתן כרוכה במאמץ פיזי קבוע, ו-24% שעבודתן כרוכה במתח ובעומס קבוע

התפלגות תדירות המאמץ הפיזי והמתח והעומס בעבודה

מאמץ פיזי קבוע רווח בקרב לא-אקדמאיות ובעלות שכר נמוך ; מתח קבוע רווח דווקא בקרב אקדמאיות

ציטוטים מתוך ראיונות עם נשים בעבודות שוחקות

"ניקיון נהיה קשה עם הגיל. את מגיעה עם כאבים. אני סובלת מהרגליים ומהגב, יש לי פריצת דיסק. אבל את אומרת לעצמך שאין ברירה, את צריכה לפרנס את הבית"

עובדת ניקיון

"יש סייעות שמאוד קשה להן מבחינה פיזית. זו עבודה קשה ושוחקת לאורך שנים, הרבה סובלות מבעיות רגליים, כאבי גב, מיגרנות, ידיים, כתפיים... זה גורם להן לקחת הרבה ימי מחלה, או שהן ממשיכות לעבוד חולות ומזיקות לעצמן"

סייעת בגן ילדים

מתוך ראיונות העומק במחקר

1 רקע: מגמות דמוגרפיות והעלאת גיל הפרישה לנשים

2 כמה מהנשים בנות 50 ומעלה עובדות?

3 מה מאפייני העבודה שלהן?

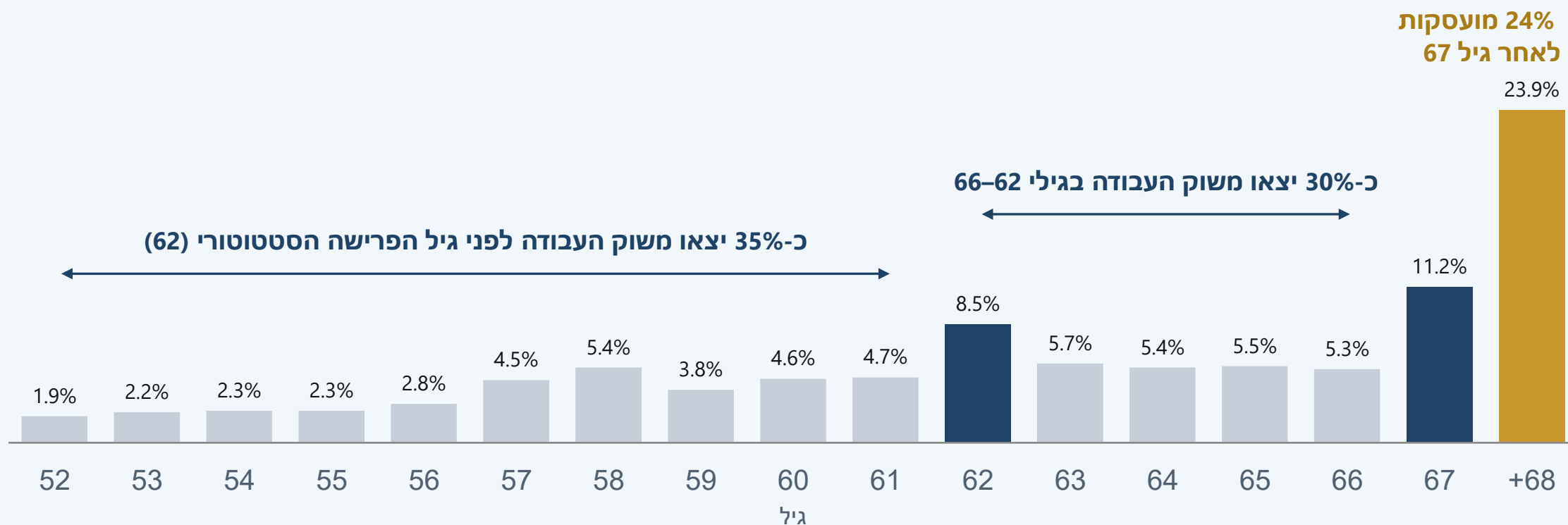
4 מתי נשים יוצאות משוק העבודה? ומה הגורמים שמשפיעים על היציאה?

5 חסמים ומענים

גיל הפרישה הסטטוטורי אינו קו פרשת המים בין תעסוקה לפרישה; הגיל השכיח ליציאה הוא 67 ונשים רבות ממשיכות לעבוד גם אחריו

התפלגות גיל היציאה משוק העבודה, נשים ילידות 1950-1951 (ללא 29% מהנשים שיצאו מעבודה עוד קודם לכן)

מקור: עיבודים לנתונים מנהליים של הלמ"ס, נשים ילידות 1950-1951, לפי נתוני פאנל של 19 שנים.

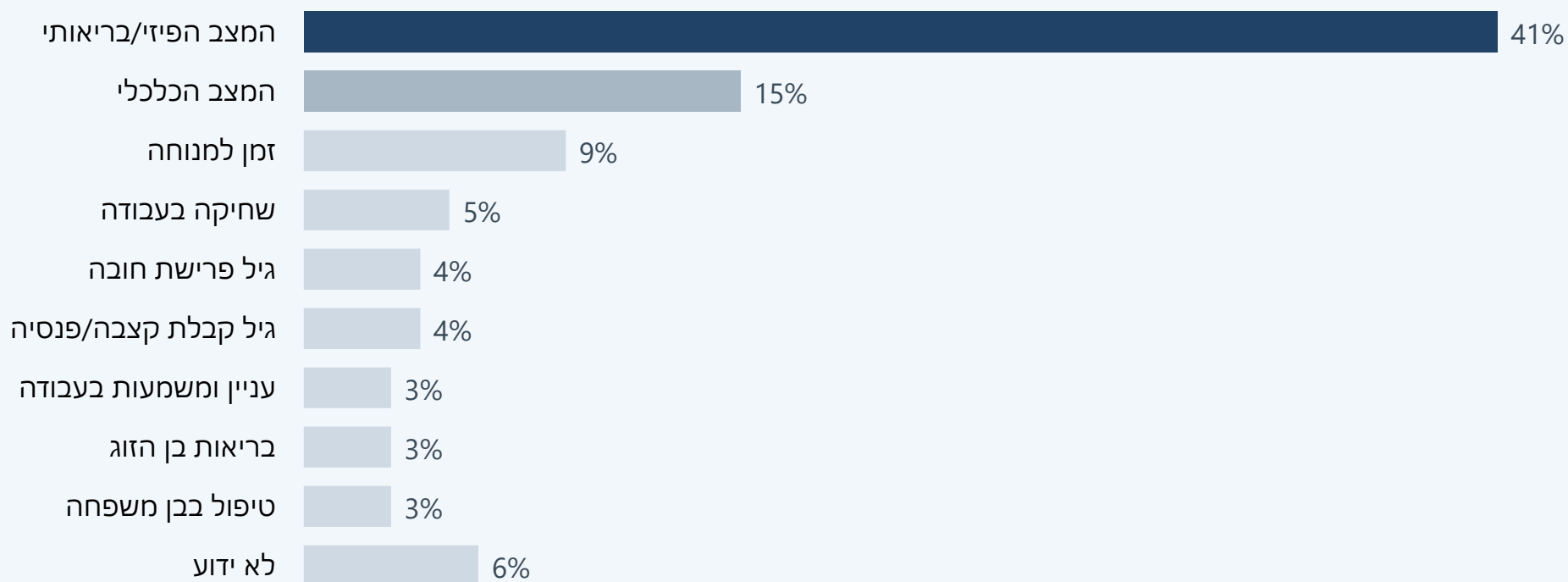
מאפיינים דמוגרפיים וכלכליים שמגדילים את הסיכוי לצאת משוק העבודה (בנוסף לגיל)

1	שכר שכר נמוך (חמישון תחתון) לאורך השנים	
2	בריאות מוגבלות שמפריעה בחיי היומיום	
3	בן הזוג בן זוג שאינו עובד	
4	מצב משפחתי נשואות ואלמנות (לעומת גרושות ורווקות)	
5	מקום מגורים מתגוררות בפריפריה	

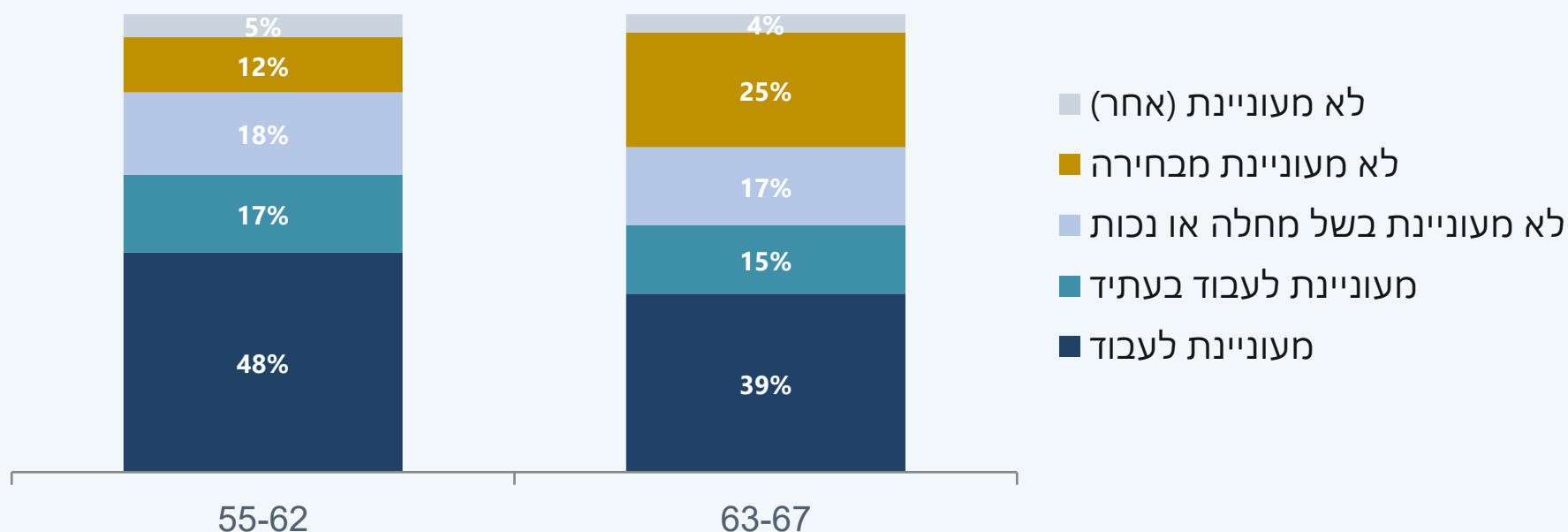
מבוסס על שני ניתוחי רגרסיית OLS בקרב יהודיות: מעקב אחר ילידות 1950–1951 מגיל 50 עד 68 לבחינת הסיכוי לצאת משוק העבודה (קובץ מנהלי); נתוני סקר כוח אדם 2023 עבור נשים מגיל 50 ומעלה, לבחינת הסיכוי לא לעבוד. שני המודלים כללו את משתני הבקרה: גיל, מצב משפחתי, השכלה, אזור מגורים, רמת הכנסה ותעסוקה בענף ציבורי. בשני גם מוגבלות ותעסוקת בן הזוג.

מצב בריאותי הוא השיקול ביותר בהחלטה על מועד הפרישה

התפלגות השיקול העיקרי שהשפיע או צפוי להשפיע על ההחלטה באיזה גיל לפרוש
בקרוב נשים בנות 60-67

בקרב הנשים שאינן עובדות, רק מיעוט קטן ציינו שאינן עובדות מבחירה

**65% מבנות 62-55 שאינן עובדות ציינו שהן רוצות לעבוד או צופות שירצו בעתיד.
רק 12% ציינו שאינן עובדות מבחירה.**

- 1 רקע: מגמות דמוגרפיות והעלאת גיל הפרישה לנשים
- 2 כמה מהנשים בנות 50 ומעלה עובדות?
- 3 מה מאפייני העבודה שלהן?
- 4 מתי נשים יוצאות משוק העבודה? ומה הגורמים שמשפיעים על היציאה?

חסמים ומענים

5

חסמים לעבודה שציינו נשים שאינן עובדות

1 חוסר ביטחון אחרי נתק משוק העבודה

2 מיומנויות שלא עודכנו, בעיקר דיגיטליות

3 חוסר ידע לאילו תחומים אפשר לפנות

4 חוסר ידע איך מחפשים עבודה כיום

5 גילנות — אפליה בעבודה על רקע גיל

גילנות בעבודה

15%

מהנשים שעבדו או חיפשו עבודה בשנים שקדמו לסקר ציינו שהרגישו בשלב כלשהו שהופלו בעבודה על רקע גילן.

סקר תעסוקת נשים מעל גיל 50, 2024

"הרגשתי את זה בפעם הראשונה כשניסו לפטר אותי. הן באו במטרה לרענן את הצוות, להכניס צוות צעיר, ולא התאמתי לשיקולים שלהן. אולי הוותק שלי איים עליהן"

"בחלק מהמקרים הייתה אמירה מפורשת בחוסר טקט. באחרים זה היה בסאב-טקסט. זה בדרך כלל הגיע דווקא ממראיינים צעירים. למשל במקום אחד שאלו אותי: 'איך את חושבת שהגיל שלך ישפיע על התפקיד?'"

אסטרטגיות של מעסיקים לגיוס ושימור עובדות מבוגרות

מתוך ראיונות עם מנהלות משאבי אנוש בארגונים בינוניים וגדולים

שינויים והתאמות בתפקיד למניעת שחיקה

מעבר לתפקיד אחר בארגון

גמישות בשעות העבודה

הפחתת היקף המשרה

מנגנוני הכרה
והערכה

פרסים ומענקי הצטיינות

תמיכה במקצועות
שוחקים

קבוצות ומוקדי תמיכה

סביבת עבודה מכילה

הכשרת מנהלים והתאמות

שילוב נשים מבוגרות

בצוותי הגיוס

תוכנית "אמצע הדרך" של משרד העבודה

למי מיועדת התוכנית

נשים וגברים בגילי 50 ומעלה

שאינם עובדים ומעוניינים להשתלב בעבודה, או עובדים ומשתכרים עד 10,500 ₪ בחודש ומעוניינים להתקדם בעבודה

מה התוכנית נותנת

הכשרות מקצועיות

קורסים לשיפור
מיומנויות

מחשבים, עברית ואנגלית

סדנאות הכנה
לעולם העבודה

ליווי תעסוקתי אישי

61 מרכזים

בפריסה רחבה בכל הארץ

השירות ניתן ללא תשלום

תודה

לדוח המחקר המלא